

SUOMEN SÄÄDÖSKOKOELMA

Julkaistu Helsingissä 7 päivänä joulukuuta 2023

1068/2023

Maa- ja metsätalousministeriön asetus turkiseläimissä esiintyvän H5-alatyypin lintuinfluenssan vastustamisesta

Maa- ja metsätalousministeriön päätöksen mukaisesti säädetään eläintautilain (76/2021) 32 §:n 4 momentin, 33 §:n 2 momentin ja 34 §:n 3 momentin sekä eläinten lääkitsemisestä annetun lain (387/2014) 9 §:n 3 momentin nojalla:

1 §

Soveltamisala

Tässä asetuksessa annetaan turkiseläimissä esiintyvän H5-alatyypin lintuinfluenssan vastustamiseksi tarkemmat säännökset:

- 1) toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä taudin leviämisen estämiseksi;
- 2) toimenpiteistä, joista voidaan poiketa eläintautilain (76/2021) 32 §:n 3 momentissa tarkoitetulla poikkeusluvalla ja poikkeusluvan myöntämisen edellytyksistä;
- 3) toimenpiteistä, joihin on ryhdyttävä H5-alatyypin lintuinfluenssan hävittämiseksi; sekä
- 4) siitä, mikä on riittävä tapa varmistaa, ettei H5-alatyypin lintuinfluenssaa enää esiinny pitopaikassa tai muussa paikassa tai ettei siitä enää aiheudu vaaraa.

Lisäksi tässä asetuksessa säädetään kiellosta rokottaa turkiseläimiä H5-alatyypin lintuinfluenssaa vastaan.

2 §

Määritelmät

Tässä asetuksessa tarkoitetaan:

- 1) *H5-alatyypin lintuinfluenssalla* influenssa A -viruksen H5-alatyypin aiheuttamaa tartuntaa;
- 2) *virallisella eläintautiepäilyllä* eläintautilain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettua aluehallintoviraston perusteltua eläintautiepäilyä; sekä
- 3) *turkiseläimellä* turkistuotantoa varten tarhattua minkkiä, supikoiraa, soopelia, *Vulpes vulpes*- tai *Vulpes lagopus* -lajin kettua ja näiden lajiristeymiä.

Tässä asetuksessa käytetään myös eläintautilain 3 §:n ja tarttuvista eläintaudeista sekä tiettyjen eläinterveyttä koskevien säädösten muuttamisesta ja kumoamisesta annetun Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2016/429 ("eläinterveyssäännöstö") 4 artiklan määritelmiä.

3 §

H5-alatyypin lintuinfluenssan leviämisen estäminen

Jos turkiseläimessä todetaan H5-alatyypin lintuinfluenssaa tai kyseessä on virallinen eläintautiepäily, on tehtävä eläintautilain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös taudin leviämisen estämiseksi, jolla:

- 1) kielletään turkiseläinten siirto pitopaikkaan ja sieltä pois;
 - 2) kielletään turkiseläinten rehun, lannan ja turkiseläimistä saatujen sivutuotteiden sekä tartuntaa mahdollisesti levittävien muiden aineiden, välineiden, koneiden ja muiden tavaroiden siirtäminen pitopaikasta pois, lukuun ottamatta eläinterveysviranomaisen järjestämiä siirtoja;
 - 3) sen estämättä mitä muualla laissa säädetään turkiseläinten luetteloinnista, veloitetaan pitämään luetteloa kaikista pitopaikassa kuolleista ja sairastuneista turkiseläimistä ja niiden sijainnista pitopaikassa sekä toimittamaan luettelo aluehallintovirastoon pyydetäessä;
 - 4) kielletään henkilöiden liikkuminen pitopaikkaan muutoin kuin välttämätöntä asiointia varten;
 - 5) kielletään pitopaikassa käyvien henkilöiden liikkuminen toiseen turkiseläinten pitopaikkaan tai lintujen tai sikojen pitopaikkaan ennen kuin pitopaikasta poistumisesta on kulunut vähintään kaksi vuorokautta;
 - 6) kielletään pitopaikassa käyvien ajoneuvojen liikkuminen toiseen turkiseläinten pitopaikkaan tai lintujen tai sikojen pitopaikkaan ennen kuin pitopaikasta poistumisesta on kulunut vähintään kaksi vuorokautta tai ajoneuvolle on tehty perusteellinen puhdistus ja desinfektio pitopaikan ulkopuolella ja pitopaikasta poistumisesta on kulunut vähintään vuorokausi;
 - 7) veloitetaan estämään luonnonvaraisten eläinten ja lemmikkieläinten pääsy koskeuksiin pitopaikan eläinten kanssa;
 - 8) veloitetaan huolehtimaan sellaisten välineiden, koneiden, muiden tavaroiden ja piha-alueiden puhtaudesta, jotka ovat olleet kosketuksissa turkiseläinten taikka niiden lannan tai muiden niistä saatavien sivutuotteiden kanssa;
 - 9) veloitetaan pitopaikassa työskenteleviä ja asioivia henkilöitä, rehun kuljettajaj mukana lukien, käyttämään pitopaikassa riittäviä suojavarusteita sekä hävittämään kertakäyttöiset ja käytöstä poistetut suojavarusteet asianmukaisesti; sekä
 - 10) veloitetaan huolehtimaan henkilöiden suojavarusteiden sekä ajoneuvojen asianmukaisesta puhdistuksesta ja desinfektiosta pitopaikan sisään- ja uloskäyntien yhteydessä.
- Mitä 1 momentin 5 ja 6 kohdassa säädetään, ei koske rehun toimittajia, eläinterveysviranomaisen käyntejä eikä tämän asetuksen mukaisten taudintorjuntatoimenpiteiden täytäntöönpanoa varten tapahtuvaa liikkumista.

4 §

Poikkeaminen H5-alatyypin lintuinfluenssan leviämisen estämisestä koskevasta päätöksestä

Eläintautilain 32 §:n 3 momentissa tarkoitettu poikkeuslupa voi koskea mitä tahansa 3 §:n 2–10 kohdassa tarkoitettua kieltoa tai toimenpidettä.

Aluehallintovirasto voi lisäksi 6 §:n soveltamiseksi myöntää poikkeusluvan 3 §:n 1 kohdassa tarkoitettusta kiellosta turkiseläinten viemiseen pitopaikasta toiseen eristystilana pidettävään pitopaikkaan.

5 §

H5-alatyypin lintuinfluenssan hävittäminen pitopaikasta

Ruokaviraston on H5-alatyypin lintuinfluenssan toteamisen jälkeen eläintautilain 33 §:ssä tarkoitettuna toimenpiteenä määrättävä pitopaikan kaikki turkiseläimet lopetettaviksi ja sen jälkeen raadot, muut eläimistä peräisin olevat sivutuotteet ja muut tuotteet, aineet ja jätteet, jotka aiheuttavat tartunnan leviämisen vaaraa, hävitettäväksi tai käsiteltäväksi siten, että tartunnan leviämisen vaara poistuu.

Rakennukset ja muut mahdollisesti tartuntaa levittävät välineet, koneet ja muut tavarat on määrättävä puhdistettaviksi ja desinfioitaviksi, jos toimenpiteet on pitopaikan rakenteet huomioon ottaen mahdollista suorittaa niin, että taudinaiheuttajat suurella varmuudella tuhoutuvat.

Puhdistuksen ja desinfioinnin määrääminen edellyttää lisäksi, että pitopaikkaa 20 kilometrin säteellä ympäröivällä alueella on enintään kaksi muuta turkiseläimiä pitävää pitopaikkaa, jossa on todettu H5-alatyypin lintuinfluenssaa.

6 §

Poikkeaminen eläinten määräämisestä lopetettaviksi

Ruokavirasto voi toimijan suostumuksella 5 §:n 1 momentissa säädetystä poiketen päättää, että määräys pitopaikan eläinten lopettamisesta ei koske jalostuksen kannalta arvokkaita siitoseläimiä, edellyttäen että:

- 1) pitopaikassa on ajan tasalla oleva luettelo eläinten kuolleisuudesta ja luettelon tietojen perusteella eläinten kuolleisuus ei ole lisääntynyt merkittävästi viimeksi kuluneiden kahdentoista kuukauden aikana;
- 2) pitopaikassa ei ole viimeksi kuluneiden kahdentoista kuukauden aikana havaittu H5-alatyypin lintuinfluenssaan viittaavia oireita;
- 3) pitopaikan eläimistä ei ole eristetty H5-alatyypin lintuinfluenssavirusta taikka tunnistettu mainittuun virukseen liittyvää antigeeniä tai nukleiinihappoa;
- 4) pitopaikasta eläinterveysviranomaisen valvonnassa otetusta 60 eläimen näytteestä on todettu H5-alatyypin lintuinfluenssan vasta-aineita enintään kahdessa eläimessä ja influenssa A -viruksen vasta-aineita enintään viidessä eläimessä;
- 5) päätökseen liitetään 2–4 momentissa säädetyt ehdot.

Toimijan on merkittävä eloon jätettävät siitoseläimet mikrosirulla ja siirrettävä ne aluehallintoviraston hyväksymään eristystilana pidettävään toiseen pitopaikkaan kuuden viikon kuluessa siitä, kun lopetettaviksi määrättyjen eläinten lopetus on saatu päätökseen. Eloon jätettäviä siitoseläimiä lähtöpitopaikassa tai eristystilassa hoitavien tai muuten käsittelevien henkilöiden on suojauduttava asianmukaisesti mahdollista H5-alatyypin lintuinfluenssaa vastaan. Toimija vastaa eristystilan puhdistuksesta ja desinfektiosta, jos eristystilassa eristysaikana todetaan H5-alatyypin lintuinfluenssan tai influenssa A -viruksen vasta-aineita.

Toimijan on ennen eläinten siirtämistä eristystilaan teetettävä eläinterveysviranomaisen valvonnassa jokaista eloon jätettävää siitoseläintä koskeva tutkimus H5-alatyypin lintuinfluenssan tai influenssa A -viruksen vasta-aineiden varalta kuukauden kuluessa siitä, kun lopetettaviksi määrättyjen eläinten lopetus on saatu päätökseen. Eristystilaan voidaan siirtää vain eläimiä, joita koskevasta tutkimuksesta on saatu kielteinen tulos.

Eläimiä ei saa siirtää pois eristystilasta eikä käyttää siitokseen ennen kuin toimija on eläinterveysviranomaisen valvonnassa teettänyt jokaista samassa eristystilassa pidettävää siitoseläintä koskevan tutkimuksen H5-alatyypin lintuinfluenssan tai influenssa A -viruksen vasta-aineiden varalta kahdesti, ja kaikista tutkimuksista on saatu kielteinen tulos. Ensimmäinen tutkimus voidaan tehdä aikaisintaan kahden viikon kuluttua eläinten siirrosta

eristystilaan, ja jälkimmäinen tutkimus voidaan tehdä aikaisintaan neljän viikon kuluttua ensimmäisestä tutkimuksesta. Eristystilaan ei saa tuoda uusia eläimiä eristyksen aikana.

Ruokaviraston tulee määrätä ne siitoseläimet lopetettaviksi, joiden 3 momentissa tarkoitetuista tutkimuksista saadaan positiivinen tutkimustulos tai joita ei ole siirretty eristystilaan 2 momentissa mainitussa määräajassa. Jos 4 momentissa tarkoitetuista tutkimuksista saadaan yksi tai useampi positiivinen tutkimustulos, Ruokaviraston tulee määrätä kaikki samassa eristystilassa pidettävät eläimet lopetettaviksi.

Minkkien ja soopelien eristystilaksi voidaan hyväksyä minkkien ja soopelien pitoon soveltuva suljettu halli. Kettujen ja supikoirien eristystilaksi voidaan hyväksyä joko kettujen ja supikoirien pitoon soveltuva suljettu halli tai kettujen ja supikoirien pitoon soveltuva varjotalo, joka on kauttaaltaan suojattu verkolla linnuilta ja jota kahden kilometrin säteellä ympäröivällä alueella ei ole sikoja, siipikarjaa tai muita turkiseläimiä pitäviä pitopaikkoja. Eristystilassa ei saa olla eläimiä ennestään ja sen yhteydessä tulee olla riittävät rakenteet ja ratkaisut eristämiseen liittyvien toimintojen järjestämiseksi lintuinfluenssan leviämisen estämiseksi.

7 §

H5 -alatyypin lintuinfluenssan leviämisen estämiseksi tehtävän päätöksen voimassaolo

Eläintautilain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan kumota, kun virallinen eläintautiepäily on suljettu pois.

Kun H5-alatyypin lintuinfluenssa on todettu, eläintautilain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan kumota aikaisintaan seuraavan syyskuun ensimmäisenä päivänä ja kun vähintään neljä kuukautta on kulunut siitä, kun pitopaikan kaikki turkiseläimet on lopetettu, jos:

1) rakennuksia ei ole määrätty puhdistettaviksi ja desinfioitaviksi sen vuoksi, että 5 §:n 2 tai 3 momentissa säädetty edellytykset eivät ole täyttyneet; tai

2) 5 §:n 3 momentissa säädettyjen edellytysten täyttymättä jääminen todetaan ennen kuin on ehtinyt kulua neljä kuukautta siitä, kun puhdistettaviksi ja desinfioitaviksi määrätty rakennukset on puhdistettu ja desinfioitu.

Muissa kuin 1 ja 2 momentissa tarkoitetuissa tapauksissa eläintautilain 32 §:n 1 momentissa tarkoitettu päätös voidaan kumota, kun vähintään neljä kuukautta on kulunut siitä, kun pitopaikan kaikki turkiseläimet on lopetettu sekä puhdistettaviksi ja desinfioitaviksi määrätty rakennukset on puhdistettu ja desinfioitu.

8 §

Rokotuskielto

Turkiseläinten rokottaminen H5 -alatyypin lintuinfluenssaa vastaan on kielletty.

9 §

Voimaantulo

Tämä asetus tulee voimaan 8 päivänä joulukuuta 2023.

1068/2023

Helsingissä 5.12.2023

Maa- ja metsätalousministeri Sari Essayah

Neuvotteleva virkamies Kajsa Hakulin